

B.A. Sem-2 (Repeater) Examination

Core-112 Sanskrit

Kumarsambhavam Sarg-5

Time : 2-30 Hours]

April-2023

[Max. Marks : 70

સૂચના : (૧) જમણી તરફના અંક જે તે પ્રશ્નનો ગુણભાર દર્શાવે છે.

Instructions : (1) Figures to the right indicate Full Marks.

૧ (અ) નીચેના શ્લોકોનો અનુવાદ કરો (કોઈપણ બે) :

૭

1 (a) Translate the following verses (Any two) :

(૧) મનીષિતા: સન્તિ ગૃહેષુ દેવતાસ્તપઃ ક્વ વત્સે ક્વ ચ તાવકં વયુઃ।

પદં સહેત ભ્રમરસ્ય પેલવં શિરીષપુષ્પં ન પુનઃ પતત્રિણઃ।।

(૨) શુચૌ ચતુર્ણા જ્વલતાં હવિર્ભુજાં શુચિસ્મિત। મધ્યગતા સુમધ્યમા।

ચિજિત્ય નેત્ર પ્રતિઘાતિનીં પ્રભામનન્યદૃષ્ટિ સવિતારમૈક્ષત।।

(૩) અહો સ્થિર કોઽપિ તેવન્સિતો યુવા ચિરાય કર્ણોત્પલશૂન્યતા ગતે।

ઉપેક્ષતે યઃ શ્રલથલમ્બિનીબેટાઃ કપોલદેશે કલમાગ્રપિંડગલાઃ।।

(૪) તં વીક્ષ્ય વેપથુમતી સરસાઙ્ગયષ્ટિ—

નિક્ષેપણાય પદ્રમુદ્રૂતમુદ્દહન્તી।

માર્ગાચલવ્યતિકરાકુલીતા સિંધુઃ

શૈલાધિરાજતનયા ન યયૌ ન તસ્યૌ।।

(બ) પૂર્વાપર સંદર્ભ આપીને સમજાવો (કોઈપણ બે) :

૭

(a) Explain with reference to the context (any two) :

(૧) ન ધર્મવૃદ્ધેષુઃ વયઃ સમીક્ષ્યતે।

(૨) શરીરમાદ્યં ખલુ ધર્મ સાધનમ્।

(૩) ન રત્નમન્વિષ્યતિ મૃગ્યતે હિ તત।

(૪) ન સન્તિ યથાર્થ્યવિદઃ પિનાકિનઃ।

અથવા/OR

૧ પાર્વતીનું પાત્રાલેખન કરો.

૭

1 Delineate the character of Parvati.

૨ કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો :

૧૪

2 Write the short note on any two of the following :

(૧) તપઃ ફલોદય શીર્ષક.

(1) The title : તપઃ ફલોદય.

(૨) બ્રહ્મચારીની શિવ વિષયક દલીલો.

(2) Argument of brahamachari ascetic regarding Shiv.

(૩) ઉપમા કાલિદાસસ્ય

(3) Upama Kalidasasya

(૪) પાર્વતીની સખીનો બ્રહ્મચારીને પ્રત્યુત્તર

(4) Reply of Pravati friend to ascetic.

[P.T.O.]

1705E372-2

૩ કૃ, મૃ અને અસ્ ધાતુના વર્તમાનકાળના રૂપો લખો.

૧૪

3 Write verb form of कृ, मृ & अस् of present tense.

અથવા/OR

૩ યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો (ગમે તે સાત) :

૧૪

3 Answer by choosing the correct option (Any seven) :

- (૧) ત્વે નાટકમ્। (કરોષિ, કુર્મઃ કરોતિ)
- (૨) મંન્દિરે ભક્તજનાઃ। (આસ્મ, આસ્તમ્, આસન)
- (૩) રમેશઃ મૂર્ખઃ। (અસ્તિ, સન્તિ, સ્વઃ)
- (૪) પર્વતાઃ ઉતુંડગાઃ। (અસ્તિ, અસિ, સન્તિ)
- (૫) મધ્યાહનઃ અતિઉષ્ણઃ। (ભવામિ, ભવસિ, ભવતિ)
- (૬) વયં સંસ્કૃતજ્ઞાઃ। (અભવામ્, અભવત્, અભવન્)
- (૭) રાષ્ટ્રગીતસ્ય ગાનં। (ભવામિ, ભવતિ, ભવાવઃ)
- (૮) આદિત્યનાથઃ મુખ્યમંત્રી। (ભવતિ, ભવસિ, ભવાવઃ)
- (૯) અહં ગુણાનુરક્તઃ। (અસ્મિ, અસ્તિ, આસિ)
- (૧૦) ત્વં ગૃહકાર્યં। (કરોમિ, કુરુથ, કરોષિ)
- (૧૧) અહં પૂજનં। (કરોષિ, કરોમિ, કુર્વન્તિ)
- (૧૨) કૃષ્ણઃ શ્યામઃ। (સન્તિ, અસ્તિ, સ્તઃ)

૪ “નૈષધચરિતમ્” નો કથાસાર આપી મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.

૧૪

4 Describe the subject matter of “नैषधचरितम्” and evaluate as an epic.

અથવા/OR

૪ ‘કિરાતાર્જુનીયમ્’ નું મહાકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.

૧૪

4 Evalate Kiratarjuniyam (‘કિરાતાર્જુનીયમ્’) as an epic.

૫ સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ આપો (ગમે તે સાત) :

૧૪

5 Give the answer by selecting right option (Any seven) :

- (૧) કુમારસંભવ મહાકાવ્યની શરૂઆતથી થાય છે.
(ક) નમસ્કારઃ (ખ) વસ્તુનિર્દેશઃ (ગ) પ્રસ્તાવના
- (૨) પાર્વતીના પિતાનું નામ છે.
(ક) હિમાલયઃ (ખ) પ્રદ્યોત મહાસેનઃ (ગ) સિંહલ નરેશઃ
- (૩) પાર્વતીના પ્રેમની પરીક્ષા કરવા માટે શિવે નો વેશ ધારણ કર્યો.
(ક) બ્રહ્મચારી (ખ) ધનુર્ધારી (ગ) બ્રાહ્મણ
- (૪) પાર્વતીએ પાંદડા ખાવાનું છોડી દેતા નામ પડ્યું.
(ક) ઉમા (ખ) અપર્ણા (ગ) સતી
- (૫) ‘કુમારસંભવ’ મહાકાવ્યનો મુખ્ય રસ છે.
(ક) શાન્તઃ (ખ) શૃંગારઃ (ગ) કરુણઃ
- (૬) ધર્મના આચરણનું મુખ્ય સાધન છે.
(ક) મસ્તકઃ (ખ) હૃદયઃ (ગ) શરીરઃ

- (૭) સંસ્કૃત વ્યાકરણમાં કુલ કેટલા વચન છે.
(ક) એક: (ખ) પંચ્ચ: (ગ) ત્રય:
- (૮) લટ્ લકાર કયા કાળ માટે વપરાય છે?
(ક) વર્તમાન (ખ) ભૂતકાલ (ગ) ભવિષ્યકાલ
- (૯) √મૃ ધાતુ કયા ગણનો છે?
(ક) પ્રથમ (ખ) દ્વિતીય (ગ) તૃતીય
- (૧૦) ભારવિ તેમની વિશેષતા માટે જાણીતા છે.
(ક) ઉપમા (ખ) અર્થ ગૌરવમ્ (ગ) પદ લાલિત્યમ્
- (૧૧) 'રઘુવંશ' નો આધારગ્રંથ છે.
(ક) મહાભારત (ખ) રામાયણ (ગ) ઉદયનકથા
- (૧૨) સંસ્કૃત સાહિત્યમાં કુલ મહાકાવ્યો પ્રસિદ્ધ છે.
(ક) ૮ (ખ) ૫ (ગ) ૭
-